

uddannelse sker ud fra en til ordningen knyttet oversigt over universiteter m.fl (positivliste), som har samarbejdsaftaler om udveksling af studerende med et dansk universitet eller en dansk professionshøjskole. Godkendelser vil i disse tilfælde knytte sig til det udenlandske uddannelsesmiljø (enkelte uddannelser, uddannelser under institutter/fakulteter eller alle uddannelser på en institution), som aftalerne dækker. Herudover vil et antal internationalt anerkendte universiteter, der ikke har samarbejdsaftaler med danske universiteter, blive optaget på listen. Optagelsen sker på grundlag af internationalt anerkendte rankinglister, som f.eks THES (Times Higher Education Supplement). Videnskabsministeren bidrager til positivlisten på grundlag af oplysninger fra universiteterne. Hvis en studerende ønsker at få udlandsstipendium til en uddannelse ved et universitetsmiljø, som ikke er på positivlisten, skal den studerende henvende sig til det universitet, eventuelt den professionshøjskole, som vedkommende er bachelor fra. Institutionen foretager en faglig vurdering, af hvorvidt det udenlandske universitet har en sådan faglig kvalitet, at den danske institution kunne have en samarbejdsaftale med den pågældende udenlandske institution. Denne vurdering lægges til grund for afgørelsen af, hvorvidt det pågældende udenlandske universitetsmiljø kan optages på positivlisten.

Det er hensigten, at de danske universiteter skal vejlede de studerende om kvaliteten af uddannelserne i udlandet.

Det foreslås at bemyndige undervisningsministeren til efter forhandling med ministeren for videnskab, teknologi og udvikling og kulturministeren tillige at udarbejde en oversigt – en negativliste – over uddannelser, som ikke kan udløse udlandsstipendier på institutioner, der ellers er omfattet af positivlisten. På denne oversigt kan fx optages uddannelser, hvor der fra centralt hold er fastsat maksimale optagelsestal i Danmark. Dette er begrundet i et ønske om, at der tages særlige forholdsregler for at begrænse kandidatproduktionen i udlandet for de uddannelser i Danmark, hvor der fra centralt hold sættes grænser for antallet af optagne studerende begrundet i et snævert arbejdsmarked og stor arbejdsløshed. Der er alene tænkt på uddannelser, som kulturministeren fastsætter regler om.

Det er hensigten, at undervisningsministeren efter forhandling med ministeren for videnskab, teknologi og udvikling og kulturministeren varetager den overordnede styring af ordningen gennem fastlæggelse af oversigter over institutioner og uddannelser, der kan være berettigede til udlandsstipendium.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Der er en mangeårig tradition for, at unge danskere søger til udlandet under hele eller en del af deres videregående uddannelse. Staten yder SU til leveomkostninger efter allerede gældende regler, men det er op til den studerende selv at dække eventuelle studieafgifter og øvrige omkostninger ved udlandsopholdet. Studieafgiften bortfalder dog i det omfang, studieopholdet er omfattet af en udvekslingsaftale mellem den udenlandske og den danske uddannelsesinstitution, idet staten til gengæld betaler for den studerende fra udlandet.

Den nye ordning med etablering af udlandsstipendier til hel eller delvis dækning af studieafgifter i udlandet øger støtten til

- studerende, der er optaget på hele uddannelser på kandidatniveau i udlandet og
- studerende, der er optaget på danske uddannelser, som ønsker studieophold uden for de indgåede udvekslingsaftaler.

Herved får flere studerende bedre mulighed for uddannelse på udenlandske institutioner, som kan have høje studieafgifter, der kan være vanskelige at finansiere af private midler.

I 2005 var der knap 1000 SU-modtagere svarende til 680 årsstuderende under (hel) uddannelse på kandidatniveau i udlandet. Ca. 200 SU-modtagere svarende til ca. 140 årsstuderende har valgt at studere på de ovennævnte internationalt anerkendte universiteter af meget høj kvalitet, som kan forventes omfattet af en positivliste på ca. 100 institutioner. Herfra skal dog trækkes studerende ved etårige masteruddannelser, svarende til mellem 60 og 120 ECTS-point, som ofte forekommer i lande med angelsaksisk uddannelsestradition. En stor del af de studerende, der læser ved internationalt anerkendte universiteter i udlandet pt. har valgt at uddanne sig i disse lande. Disse studerende vil med denne ordning fremover ikke være berettiget til udlandsstipendium, men alene til SU i udlandet. Knap 100 af de 140 årsstuderende fra de ovennævnte internationalt anerkendte universiteter, som var under uddannelse uden for Norden, har hidtil betalt selv, men vil fremover være berettiget til udlandsstipendium på gennemsnitligt 55.000 kr. (2007-niveau) pr. årsstuderende. Opgjort i merudgifter vil denne såkaldte dødvægt for disse studerende udgøre ca. 1 mio. kr. i 2008, ca. 4 mio. kr. i 2009 og ca. 5 mio. kr. i 2010, når ordningen er fuldt implementeret. Ordningen indebærer, at flere studerende fremover vil søge optagelse på de ovennævnte internationalt anerkendte universiteter, men her er den internationale konkurrence om plad-